

Brief van A. Bos aan J.H. Holwerda Leiden [9 december 1911]

9 december 1911

Helenaveen 9 Dec. 1911.

5 Den WelEdzeergel. Heer
Dr. J. H. Holwerda Leiden

Mijnheer,

10 Hiermede heb ik de eer u naar aanleiding van hetgeen ik las in uw werk "Nederland's
Vroegste geschiedenis in beeld" blz. 29 omtrent de vondst in de Peel onder de
gemeente Deurne 't volgende mede te delen.

Hetgeen ik in uw beschrijving las, geeft mij den indruk, dat u over het een en ander
niet goed zijt ingelicht en er ook niet alles is ter hand gesteld wat gevonden werd.
15 Den dag, nadat de vondst gedaan werd, ben ik op de plaats geweest en heb mij alles
aangezien ook verzamelde ik toen al 't leder, wat door de onkunde
[2] der vinders aan stukken gescheurd was.

De voorwerpen werden in de bovenste lagen van 't zwart veen aangetroffen bijna op den
overgang van 't grauweveen. De dikte van 't aanwezige zwartveen was te groot dan dat
20 de personen, die daar verongelukten te paard hadden kunnen zitten, met paarden kan
men niet over zulke veenlagen rijden.

Bij 't leer waren de resten van twee mooi bewerkte schoenen, een derde schoen zeer
eenvoudig gemaakt werd op ongeveer 15 M. van de eerste vindplaats met 't geld en 't
leer waarschijnlijk van een lederen zakje aangetroffen. Hieruit dacht ik te mogen
afleiden, dat de vermoedelijke edelman vergezeld was door een mindere, dat alzoo twee
25 personen verongelukt waren.

Al 't leer verzamelde ik afzonderlijk, als de schoenen, 't zakje, hetgeen
[3.] uit den helm gescheurd was, enz. De geweven stof was reeds te zeer uit elkander
getrokken om er nog veel van te kunnen maken, het meest leek 't wel of 't banden
geweest waren, breedere en smalle.

30 Omtrent de bewapening kon worden vastgesteld, dat deze vermoedelijk had bestaan uit
een speer of lans, een boog en een zwaard. De restanten hiervan moesten gedeeltelijk
uit de gegraven turf worden opgezocht, zoodat deze in stukken waren gestoken, bij het
graven der turf.

1° Stukjes rondgesneden hout ±3 c/m Ø enkele waren plat en toonden groeven als of
35 deze met metaal beslagen geweest waren, vermoedelijk de metalen spits of punt.

2° Stukjes plat hout, mooi bewerkt in het midden met metaal [4] resten alsof door 't
hout een stalen veer gezeten had, alles wees op 't hout van een boog.

3° Een blokje was met groeven, om de boogpees glad te maken.

40 4° Een stuk veen ±30 c/m lang waarin de afdruk was van een zwaard lemmer ±2½ c/m
breed 't metaal was totaal verteerd en nog ~~zelfs~~ slechts als een donker blauwgrijs
poeder aanwezig.

Al deze voorwerpen werden door mij afzonderlijk ingepakt en aan den vinder
teruggegeven, hem verzoekende later alles zoo af te geven aan den kooper of aan een
museum waar de voorwerpen wel vermoedelijk zouden heengaan.

45 Er is echter later zeer met 't goed gesold, de man is er de kermissen mede afgegaan,
toen ik 't later nog eens terugzag, had 't zeer veel geleden.

[5] De weinig belangstelling, die er echter in 't eerst voor deze vondst in 't
algemeen was, en 't getwist der rechthebbenden was reden, ik er mij verder buiten
gehouden heb, nu ik echter uw beschrijving las, vond ik thans aanleiding u 't
50 bovenstaande mede te deelen.

Bij de illustratie in uw stuk mis ik nog een groot stuk, waarop teekens of letters
stonden, mij dacht juist dit zeer belangrijk, is dit niet in uw bezit?

Later is mij door derde nog een speld gebracht, welke nog in een stukje leer zat, een
armpje was afgebroken een steen zat er bij, welke twee vlakke kanten had en mede
55 dienst moet gedaan hebben tot bevestiging, daar alles te zamen uit één turf gekomen
was, en mij ge- [6] bracht werd.

Hier in de Peel wordt zeer zelden in 't veen iets gevonden, vroeger zijn nog te
voorschijn gekomen een paar leeren hoofddeksels, een paar groote hoorns en nog iets
dergelijks, ~~ander~~ alles is echter verloren gegaan.

60 Zoo u omtrent een of ander nog latere inlichtingen wensch ben ik zoover mogelijk
gaarne bereid u deze te geven.

Hoogachtend

UEd.dw.

A. Bos.